

Miten valtionosuudet muuttuvat vuonna 2020?

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion vuoden 2020
talousarvioksi julkaistiin 7.10.2019

Sanna Lehtonen
@LehtonenKL

10.10.2019

Valtionosuudet 2020

Kuntaliiton ennakkolliset valtionosuuslaskelmat
päivitetty 7.10.2019

Sanna Lehtonen
[@lehtonenKL](#)

10.10.2019

Tärkeimmät valtionosuus- muutokset vuonna 2020

Lähde: Kuntatalousohjelma (7.10.2019) s. 10-11

Kustannusten-
jaon tarkistus

+102
milj. €

Kikyn kerta-
kompensaatio

+237
milj. €

Siirtyy
vuodelta 2020
vuodelle 2019

Valtionavut kasvavat huomattavasti vuonna 2020, mihin vaikuttaa erityisesti peruspalvelujen valtionosuuden kasvu. Vuoden 2019 tasoon verrattuna peruspalvelujen valtionosuutta kasvattaa 264 milj. euroa kilpailukyky sopimukseen liittyvän valtionosuuden leikkauksen pienentyminen, valtion ja kuntien väliseen kustannustenjaon tarkistus 102 milj. euroa ja indeksikorotus 166 milj. euroa. Lisäksi valtionosuuksia ja -avustuksia kasvattavat hallitusohjelman mukaiset lisäykset. Valtionosuuden muutos ei kokonaisuudessaan merkitse kuntatalouden vahvistumista, vaan merkittävä osa valtionosuuden kasvusta vastaa joko muiden tulojen vähennystä tai kustannusten kasvua. Kilpailukyky sopimuksen lomarahaleikkaukseen liittyvä kertaluonteinen 237 milj. euron kompensatio aikaistetaan vuodelle 2019. Veroperustemuutoksista aiheutuva verotulojen menetys kompensoidaan kunnille vuodesta 2020 lähtien erilliseltä määrärahamomentilta; aiemmin kompensatio on sisällynyt peruspalvelujen valtionosuuteen. Tämä muutos ei vaikuta kuntien rahoituksen kokonaistasoon. Vuosina 2021-2023 valtionapujen kasvuksi arvioidaan keskimäärin 4,2 prosenttia.

Kiky-leikkaus
pienenee

-264
milj. €

Indeksi-
korotus

+2,4 %

Indeksikorotus

+166
milj. €

**Veromenetysten
kompensatiot erotetaan
valtionosuudesta omalle
momentilleen**

Uutta
veromenetysten
kompensatiota

+285
milj. euroa
vuonna 2020

Uusi momentti
28.90.35

Veromenetysten
kompensatiot
yhteensä

2 251
milj. € vuosina
2010-2020

Ennakollinen laskelma kunnan valtionosuudesta vuonna 2020

Lähde: KL / SL 7.10.2019

Kunta	A Asukas- luku	B Kunnan perus- palvelujen valtionosuus (mom. 28.90.30)	C siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	D Muut opetus- ja kulttuuri- toimen valtionosuudet (5.8.2019)	E Valtion- osuudet yhteensä	F Veromenetysten kompensaatiot * UUSI * mom. 28.90.35	E + F Valtionosuudet ja veromen. kompensaatiot yhteensä	G	H MUUTOS 2019 --> 2020	I
	31.12.2018	2020	2020	2019	2020	2020	2020	euroa	prosenttia	€/asukas
Kaikki kunnat	5 488 130	7 043 313 496	781 186 910	-79 310 334	6 964 003 162	2 250 834 157	9 214 837 319	606 631 061	7,0 %	111
5 Alajärvi	9 700	29 429 137	9 760 042	1 151 537	30 580 674	5 555 433	36 136 106	1 265 787	3,6 %	130
9 Alavieska	2 573	8 404 878	2 749 485	-528 738	7 876 140	1 441 049	9 317 189	417 403	4,7 %	162
10 Alavus	11 544	33 760 183	11 721 541	-614 545	33 145 638	6 724 981	39 870 618	1 650 347	4,3 %	143
16 Asikkala	8 149	16 055 941	4 556 644	-415 361	15 640 580	3 890 514	19 531 094	1 074 378	5,8 %	132
18 Askola	4 958	6 018 208	1 463 574	-272 292	5 745 916	2 116 513	7 862 430	291 988	3,9 %	59
19 Aura	3 984	5 214 799	1 925 288	-647 579	4 567 220	1 739 528	6 306 748	315 907	5,3 %	79
20 Akaa	16 611	27 243 850	8 719 530	-2 609 429	24 634 421	7 300 174	31 934 595	1 439 417	4,7 %	87
46 Enonkoski	1 405	4 840 106	1 158 309	-342 720	4 497 386	846 037	5 343 423	96 968	1,8 %	69
47 Enontekiö	1 852	7 987 578	1 602 186	-2 607	7 984 971	1 081 689	9 066 660	265 471	3,0 %	143
49 Espoo	283 632	38 579 811	-168 522 203	-17 515 597	21 064 214	76 714 176	97 778 390	38 496 198	64,9 %	136
50 Eura	11 748	20 716 343	4 775 678	-1 189 616	19 526 727	5 535 161	25 061 887	1 828 497	7,9 %	156
51 Eurajoki	9 454	6 948 677	-2 763 892	-998 197	5 950 480	4 886 715	10 837 196	-282 659	-2,5 %	-30
52 Evijärvi	2 473	7 643 484	2 123 104	161 584	7 805 068	1 506 879	9 311 947	518 109	5,9 %	210
61 Forssa	17 028	34 753 948	9 004 953	843 754	35 597 702	8 224 537	43 822 239	2 820 926	6,9 %	166
69 Haapajärvi	7 147	20 238 400	6 714 676	497 885	20 736 285	3 708 228	24 444 513	1 098 324	4,7 %	154
71 Haapavesi	6 854	21 137 942	7 005 995	117 744	21 255 686	3 680 100	24 935 786	376 429	1,5 %	55
72 Hailuoto	974	3 414 354	453 803	-170 635	3 243 719	465 458	3 709 177	283 564	8,3 %	291
74 Halsua	1 165	3 851 447	1 142 102	-249 751	3 601 696	736 010	4 337 705	188 722	4,5 %	162

Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut ovat noin 11 565 milj. € vuonna 2020

Mistä kuntien

- valtionosuudet noin 6 964 milj. € ja
- veromen. kompensatitot noin 2 251 milj. €,
→ yhteensä noin 9 215 milj. € vuonna 2020

(Lähde: Kuntaliitto 7.10.2019)

Lähde: Kuntatalousohjelma (7.10.2019) s. 45

Taulukko 9. Kuntien ja kuntayhtymien valtionavut, milj. euroa, kehysvuodet vuoden 2020 hintatasossa

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Laskennalliset valtionosuudet:	9 493	9 656	8 098	8 117	8 208	8 497
VM ¹	8 577	8 729	7 074	7 118	7 157	7 411
OKM	916	928	1 024	999	1 050	1 086
siitä kuntayhtymät	967	978	1 040	997	999	1 001
Muut valtionavut:						
OM yhteensä	30	20	0	0	0	11
SM yhteensä	5	5	5	5	5	5
VM yhteensä ²	149	43	2 362	2 560	2 737	2 838
OKM yhteensä	219	215	231	241	239	190
MMM yhteensä	6	6	6	1	1	1
LVM yhteensä	54	63	49	38	36	36
TEM yhteensä	225	219	195	193	193	180
STM yhteensä	398	405	539	569	567	394
YM yhteensä	26	30	80	85	79	57
Muut valtionavut yhteensä	1 112	1 006	3 468	3 693	3 857	3 712
Valtionavut yht., milj. euroa	10 605	10 662	11 565	11 809	12 064	12 209

¹ Peruspalvelujen valtionosuuden vuoden 2019 tasoon ei sisälly vuoden 2019 kolmanteen lisätalousarvioesitykseen sisältyvä 237 milj. euron kerta-luonteinen lisäys, jonka maksamisen kunnille hallitus päätti aikaistaa vuodelle 2019.

² Kirjanpitolaetakunnan kuntajaosto määrittelee kuntien tuloslaskelman kaavan ja erien sisällön. Lopullisesti ohje voidaan muuttaa vasta kun laki on voimassa. Tässä kuntatalousohjelmassa kunnille maksettavat veromenetysten kompensatitot sisältyvät vuodesta 2020 alkaen valtionaputau-lukkoon valtiovarainministeriön hallinnonalan muihin valtionapuihin.

Kuntaliiton ennakkollinen valtionosuuslaskelma 7.10.2019 (vrt. 9/2019)

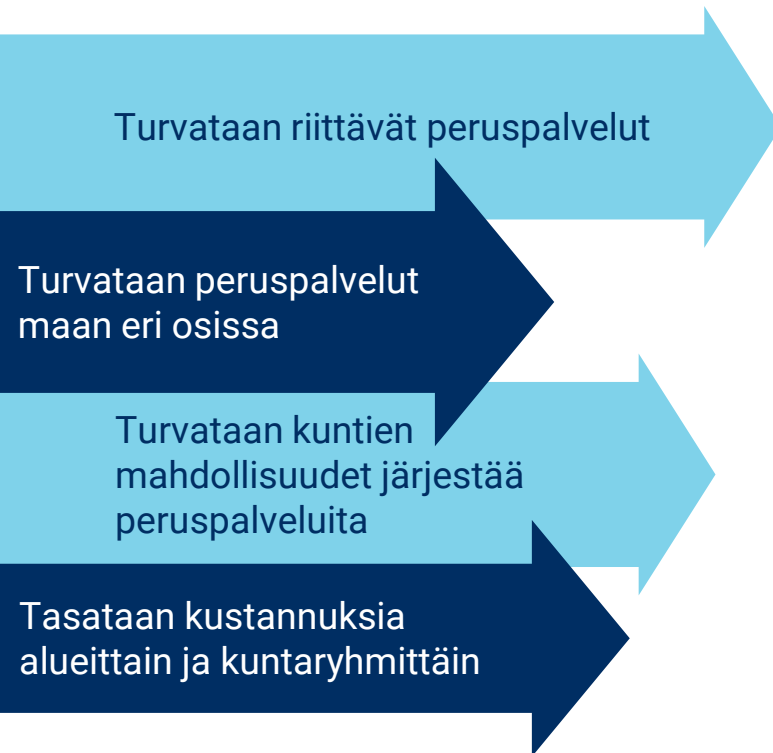
Mitä valtionosuuslaskelmassa on muuttunut?

- Budjettiriihen (17.9.2019) päätös aikaistaa kertaluonteisen **valtionosuus-kompensaation** (+237 milj. €) maksatusta
 - Poistettu vuodelta 2020
 - Lisätty vuoteen 2019
- Vuoden 2018 **verotietoja päivitetty** verotuloihin perustuvaan tasaukseen (Lähde: Verohallinto 29.9.)
- Valtionosuusprosentti** 25,46 %
- Lisäosat: **Syrjäisyysluvun** laskentaa korjattu Tilastokeskuksen tekemän korjauksen perusteella
- Nurmes-Valtimo**-kuntaliitos otettu huomioon laskelmassa
- Veromenetysten kompensatiot** +285 milj. €

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M
1													
2	Ennakkollinen laskelma kunnan valtionosuudesta vuonna 2020												
3	Lähde: KL / SL 7.10.2019												
4		A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
5	Kunta	Asukas-luku	Kunnan perus-palvelujen valtionosuus (mom. 28.90.30)	siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus	Muut opetus- ja kulttuuri-toimen valtionosuudet (5.8.2019)			E Valtion- osuudet yhteensä		F Veromenetysten kompensatiot * UUSI * mom. 28.90.35		E + F Valtionosuudet ja veromen. kompensatiot yhteensä	
6													
7													
8													
9													
10		31.12.2018	2020	2020	2019			2020		2020		2020	
11													
12													
13	Kaikki kunnat	5 488 130	7 043 313 496	781 186 910	-79 310 334			6 964 003 162		2 250 834 157		9 214 837 319	
14													
15	5 Alajärvi	9 700	29 429 137	9 760 042	1 151 537			30 580 674		5 555 433		36 136 106	
16	9 Alavieska	2 573	8 404 878	2 749 485	-528 738			7 876 140		1 441 049		9 317 189	
17	10 Alavus	11 544	33 760 183	11 721 541	-614 545			33 145 638		6 724 981		39 870 618	
18	16 Asikkala	8 149	16 055 941	4 556 644	-415 361			15 640 580		3 890 514		19 531 094	
19	18 Askola	4 958	6 018 208	1 463 574	-272 292			5 745 916		2 116 513		7 862 430	
20	19 Aura	3 984	5 214 799	1 925 288	-647 579			4 567 220		1 739 528		6 306 748	
21	20 Akaa	16 611	27 243 850	8 719 530	-2 609 429			24 634 421		7 300 174		31 934 595	
22	46 Enonkoski	1 405	4 840 106	1 158 309	-342 720			4 497 386		846 037		5 343 423	
23	47 Enontekiö	1 852	7 987 578	1 602 186	-2 607			7 984 971		1 081 689		9 066 660	
24	49 Espoo	283 632	38 579 811	-168 522 203	-17 515 597			21 064 214		76 714 176		97 778 390	
25	50 Eura	11 748	20 716 343	4 775 678	-1 189 616			19 526 727		5 535 161		25 061 887	
26	51 Eurajoki	9 454	6 948 677	-2 763 892	-998 197			5 950 480		4 886 715		10 837 196	
27	52 Evijärvi	2 473	7 643 484	2 123 104	161 584			7 805 068		1 506 879		9 311 947	
28	61 Forssa	17 028	34 753 948	9 004 953	843 754			35 597 702		8 224 537		43 822 239	
29	69 Haapajärvi	7 147	20 238 400	6 714 676	497 885			20 736 285		3 708 228		24 444 513	
30	71 Haapavesi	6 854	21 137 942	7 005 995	117 744			21 255 686		3 680 100		24 935 786	
31	72 Hailuoto	974	3 414 354	453 803	-170 635			3 243 719		465 458		3 709 177	
32	74 Halsua	1 165	3 851 447	1 142 102	-249 751			3 601 696		736 010		4 337 705	
33	75 Hamina	20 286	32 894 950	4 245 601	-1 845 113			31 049 837		8 713 913		39 763 750	
34	77 Hankasalmi	4 939	15 848 759	5 149 068	35 451			15 884 210		2 928 395		18 812 605	
35	78 Hanko	8 379	10 219 200	-400 765	-539 388			9 679 812		3 426 084		13 105 896	
36	79 Harjavalta	7 018	8 569 428	-1 457 812	-602 304			7 967 124		2 963 623		10 930 747	
37	81 Hartola	2 780	7 861 260	2 516 910	-565 597			7 295 663		1 812 261		9 107 924	

Lisätiedot: Sanna Lehtonen, Suomen Kuntaliitto, p. 050-5759090

Miksi kunnille myönnetään valtionosuuksia?

MÄÄRÄRAHAT

57 551 578 000

100 %

Pääluokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

18 493 176 000

32 %

100 %

90. Kuntien tukeminen

9 366 555 000

16 %

51 %

Selvitysosa: Kunnan peruspalvelujen valtionosuudella ja verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella pyritään turvaamaan kuntien mahdollisuudet pitää yllä riittävät peruspalvelut eri osissa maata ja tasapainottamaan kuntien lakisääteisiä tehtäviä ja niiden kokonaisrahoitusta alueittain ja kuntaryhmittäin. Valtionosuuden perusteena olevat laskennalliset kustannukset perustuvat keskeisesti ikäryhmittäisiin kustannuksiin ja sairastavuuteen. Sairastavuuskertoimen osatekijöitä ovat terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihoito. Muita laskennallisten kustannusten määräytymistekijöitä ovat työttömyyskerroin, vieraskielisyyskerroin, kaksikielisyys, saaristaisuus, asukastiheyskerroin ja koulutustaustakerroin.

Lähde: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2020 (7.10.2019) s. 330

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus lisääntyy noin 300 miljoonaa euroa vuodesta 2019 vuoteen 2020

	2019	2020	Muutos 2019 → 2020
	milj. €	milj. €	milj. €
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, mom. 28.90.30	8 697	7 043	-1 654
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, pl. veromenetysten kompensaatiot	6 730	7 043	313
Veromenetysten kompensaatiot, vuodesta 2020 alkaen mom. 28.90.35	1 967	2 251	284
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ja veromenetysten kompensaatiot yhteensä	8 697	9 215	518

Peruspalvelujen
valtionosuuden muutos
2019 → 2020

+313
milj. €

Lähde: Kuntatalousohjelma (7.10.) ja **Kuntaliiton ennakkollinen laskelma** valtionosuuksista 2020

Kuntien peruspalvelujen valtionosuus lisääntyy noin 300 miljoonaa euroa vuodesta 2019 vuoteen 2020

	2019	2020	Muutos 2019 → 2020
	milj. €	milj. €	milj. €
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, mom. 28.90.30	8 729	7 074	-1 655
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus, pl. veromenetysten kompensaatiot	6 762	7 074	312
Veromenetysten kompensaatiot, vuodesta 2020 alkaen mom. 28.90.35	1 967	2 251	284
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ja veromenetysten kompensaatiot yhteensä	8 729	9 325	596

Peruspalvelujen
valtionosuuden muutos
2019 → 2020
+312
milj. €

Lähde: Kuntatalousohjelma (7.10.)

Paljonko kuntien valtionosuudet muuttuvat 2020?

1,1
mrd. €

1 100
milj. euroa

800
milj. euroa

600
milj. euroa

300
milj. euroa

Paljonko kuntien valtion-osuudet muuttuvat 2020?

Budjettiriihen (17.9.2019) päätös aikaistaa valtionosuus-kompensaation (237 milj. €) maksu vuodesta 2020 vuoteen 2019 muutti valtionosuuslaskelmia.

Veromenetysten kompensatiot erotetaan valtionosuudesta omalle momentilleen (28.90.35).

Ennen budjettiriihen päätöksiä kuntien valtionosuuksien ja veromenetysten kompensatioiden yhteenlaskettu kasvu oli **1,1 mrd. euroa** (VM 16.8.).

Ennen budjettiriihen päätöksiä kuntien valtionosuuksien (pl. veromenetysten kompensatiot) kasvu oli **800 milj. euroa** (VM 16.8.).

Talousarvioesityksen (7.10.) jälkeen valtionosuuksien ja veromenetysten kompensatioiden yhteenlaskettu kasvu on **600 milj. euroa**.

Talousarvioesityksen (7.10.) jälkeen kuntien valtionosuuksien (pl. veromenetysten kompensatiot) kasvu on **300 milj. euroa**.

■ Kopioi tästä haluamiasi elementtejä kaavioihisi

